

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze nota is bedoeld om openbaar gemaakt te worden: **Ja**

Aan

Minister van VWS

Deadline: 22-08-2022

Ontworpen door

5.1.2e

T: 06 5.1.2e

M: 5.1.2e@minvws.nl

nota

(ter beslissing)

Inzet CoronaMelder vanaf 10 oktober 2022

Datum Document

4 augustus 2022

Kenmerk

3404647-1033180-DICIO

Bijlage(n)

-

1. Aanleiding

De feitelijke inzet van CoronaMelder is met ingang van 22 april 2022 (tijdelijk) beëindigd. De Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 – de wettelijke basis voor de inzet van de app – geldt tot 10 oktober 2022. Deze Tijdelijke wet kan steeds met ten hoogste drie maanden worden verlengd. De voorhangbrieven voor een eventuele verlenging tot 10 januari 2023 moeten omstreeks 5 september as. aan beide Kamers worden verstuurd.

Met het oog op de vervaldatum van de wet op 10 oktober aanstaande wordt u met deze nota om een besluit gevraagd over de toekomst van CoronaMelder en de bijbehorende tijdelijke wet.

Bij de verlenging van de Tijdelijke wet tot 10 april as. heeft u de Kamers geïnformeerd dat u de mogelijkheid open wilde houden om de app weer aan te zetten indien zich in het najaar een meer ziekmakende variant van het virus zou voordoen en bovendien weer sprake zou zijn van een handelingsadvies alsmede grootschalig testen en BCO door de GGD'en. Daarvan is momenteel geen sprake en zonder deze randvoorwaarden heeft de inzet van CoronaMelder geen nut en noodzaak.

De GGD'en houden overigens wel tot ten minste februari 2023 rekening met een scenario waarin BCO en grootschalig testen door een opleving van een meer ziekmakende variant van het virus weer noodzakelijk is.¹ Bijvoorbeeld als er een variant komt waarbij antigeen(zelf)testen onvoldoende betrouwbaar zijn, er veel besmettingen komen en de druk op de zorg oploopt. De verwachting is echter dat CoronaMelder ook in dit scenario slechts van beperkte toegevoegde waarde zal zijn.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de inzet van CoronaMelder definitief te beëindigen en te ontmantelen en de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 na 10 oktober 2022 niet te verlengen:

¹ Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1883.

- A. De inzet van CoronaMelder is tijdelijk bedoeld en daarom ook opgenomen in een tijdelijk artikel in de Wet publieke gezondheid. Tijdens de wetsbehandeling is door de toenmalige minister van VWS dan ook toegezegd dat de inzet van CoronaMelder zal worden beëindigd als de app niet meer bijdraagt aan het beoogde effect, namelijk het tegengaan van de verspreiding van het virus.
- B. CoronaMelder kan (feitelijk en juridisch) niet worden ingezet zonder grootschalig BCO en grootschalig testen door de GGD'en. Daarvan is op dit moment geen sprake. U heeft er daarnaast voor gekozen CoronaMelder – in lijn met het Taskforce advies – niet door te ontwikkelen i.c.m. zelftesten.
- C. De meerwaarde van CoronaMelder was gering en zal naar verwachting bij herintroductie nog lager zijn; zo laten metingen zien dat het aantal actieve gebruikers in april 2022 (± 2,3 miljoen) reeds was teruggelopen t.o.v. mei 2021 (± 3,3 miljoen). Bij herintroductie zal een grootschalige (publieks-)campagne nodig zijn om weer enig effect te genereren.
- D. De combinatie van 'weinig kans op noodzaak herintroductie', gecombineerd met 'weinig effect bij herintroductie' maakt het lastig de noodzaak en de proportionaliteit van zowel het verlengen van de Tijdelijke wet als de (eventuele) inzet van de app te onderbouwen.
- E. De doorlopende kosten en capaciteit voor het op de achtergrond in de lucht houden van CoronaMelder wegen niet op tegen de mogelijkheid om de app eventueel weer in te kunnen zetten.

Datum

15 juli 2022

Kenmerk

3404647-1033180-DIC10

Alternatief

Alternatief is dat de mogelijkheid om CoronaMelder weer aan te zetten wordt behouden tot 1 maart 2023, in aansluiting op het scenario van de GGD waarin tot en met februari 2023 rekening wordt gehouden met het mogelijk herintroduceren van BCO en grootschalig testen.

De Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 zou dan nog twee keer verlengd moet worden terwijl CoronaMelder feitelijk niet wordt ingezet. De ontwerpbesluiten hiertoe moeten worden voorgehangen bij beide Kamers. Ook moet CoronaMelder dan tot die tijd stand-by worden gehouden, met de daarbij behorende kosten.

Het voorgaande is nader uitgewerkt in blok 3 (kernpunten).

NB: Deadline: Wij ontvangen uw reactie graag uiterlijk maandag 22 augustus, want als u kiest voor het stand-by laten staan van CoronaMelder tot 1 maart 2023, dan moet het ontwerpbesluit ter verlenging van de Tijdelijke wet in verband met de verplichte voorhangperiode begin september in procedure gebracht worden. In dat geval zult u in de week van 31 augustus daarvoor de stukken ontvangen.

3. Kernpunten

Toelichting advies: CoronaMelder ontmantelen per 10 oktober 2022 en niet langer verlengen Tijdelijke wet

Zoals hierboven reeds toegelicht wordt u geadviseerd CoronaMelder per 10 oktober 2022 te ontmantelen en de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 niet langer te verlengen.

Bij deze optie wordt CoronaMelder per 10 oktober 2022 volledig uitgezet en ontmanteld, wat inhoudt dat de servers opgeruimd worden en ook onderhoud en updates worden gestopt. Dit betekent dat de app niet meer wordt aangeboden in de app stores, de app zal nog wel blijven staan indien deze al gedownload is, waarbij mensen het bericht "CoronaMelder staat uit" zullen zien. Omdat CoronaMelder open source ontwikkeld is, zal de broncode publiekelijk beschikbaar

blijven.²

Datum
15 juli 2022

Kenmerk
3404647-1033180-DIC10

Als u hiervoor kiest zullen er binnen een maand na ontmantelen geen kosten meer verbonden zijn aan CoronaMelder, behalve voor hosting. Hiervoor is een contract afgesloten met een opzegtermijn van vier maanden en afspraken over de afkoop van materiaal. Hiervoor zal in deze vier maanden in totaal €34.000 betaald moeten worden.

Zoals reeds toegelicht wordt de **noodzaak van een heractivatie niet verwacht**. In dit scenario blijft heractivatie van CoronaMelder³ echter wel mogelijk. Dit zal technisch **twee à drie maanden** in beslag nemen én er is dan een nieuwe wettelijke grondslag nodig. Inzet van de app in het najaar van 2022 is dan dus **zeker niet mogelijk**.

Voor heractivatie zijn de volgende stappen nodig:

- De servers moeten weer ingericht en in beheer genomen worden.
- De code moet worden bijgewerkt en getest op o.a. security.
- Het team moet weer worden opgebouwd en er zullen mensen geworven moeten worden.
- Er zal opnieuw een wettelijke basis gecreëerd moeten worden.

De eenmalige kosten bij heractivatie bedragen circa € 648.000. In deze kosten is rekening gehouden met:

- Een communicatiecampagne (€ 500.000),
- Het opstarten van de hosting en inrichting van de omgeving (€ 68.000),
- Het scholen van medewerkers Klantcontactcentrum en de heractivatie van het 0800-nummer (€ 17.000),
- Het laten uitvoeren van pentesten en sourcecodereviews (€ 63.000).

Na heractivatie zullen de maandelijkse kosten circa €107.000 per maand bedragen, uit te splitsen in:

- Inhuur van experts ten behoeve van de doorontwikkeling (€83.000)
- Inhuur ten behoeve van het beheer (€9.900)
- De materiële kosten van onder andere de hosting en het klantcontactcentrum (€14.000)

Toelichting alternatief: CoronaMelder op stand-by laten staan, zoals in de huidige situatie het geval is, tot 1 maart 2023

Indien u CoronaMelder niet per 10 oktober 2022 wenst te ontmantelen, blijft CoronaMelder stand-by staan en moet de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 worden verlengd. Het ontwerpbesluit ter verlenging zal dan elke drie maanden worden voorgehangen bij beide Kamers. Heractivatie van CoronaMelder kan in dit alternatieve scenario gemakkelijk en snel **binnen twee weken** plaatsvinden. In dit geval zal het proces hetzelfde blijven als nu, met de kosten voor beheer en onderhoud die daarbij horen.

De maandelijkse kosten bedragen € 107.000 (zie scenario 1 voor uitsplitsing) in de stand-by periode. Ten opzichte van het scenario waarbij CoronaMelder per 10 oktober 2022 wordt uitgezet, zal de app in dit geval bijna vijf maanden langer stand-by staan. **Dit kost ongeveer € 535.000 extra.**

Als de app weer wordt ingezet zijn de eenmalige kosten € 563.000. In deze kosten is rekening gehouden met:

² De open source licentie (EUPL v1.2) stelt eenieder in staat om de code van de CoronaMelder app en backend te kopiëren, controleren en herdistribueren. Er zal bij de bronmaterialen een disclaimer worden geplaatst die helder weergeeft dat de CoronaMelder de status van 'End-Of-Life' heeft bereikt.

³ De licentie en merknaam CoronaMelder dienen daarvoor wel actief beschermd te worden.

- Een communicatiecampagne (€ 500.000),
- Het laten uitvoeren van pentesten en sourcecodereviews (€ 63.000).

Datum
15 juli 2022

Kenmerk
3404647-1033180-DIC10

Na het activeren van CoronaMelder zullen de maandelijkse kosten wederom €107.000 per maand bedragen.

NB: Op dit moment is CoronaMelder voor gebruikers 'uitgezet' en niet te gebruiken. CoronaMelder wordt echter omgebouwd ten behoeve van migratie naar Linux, zodat de app in eigen beheer van VWS kan worden genomen per 1 september as. Het in eigen beheer nemen van CoronaMelder zorgt voor een ruime financiële besparing ten opzichte van de huidige situatie waarbij CoronaMelder wordt beheerd door het CIBG. De ombouw naar Linux wordt ongeacht uw keuze afgemaakt.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

De huidige verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 loopt tot 10 oktober 2022. In debat met de Eerste Kamer op 5 juli jl. zijn hier enkele vragen over gesteld. Over het algemeen is het sentiment kritisch, gezien de beperkte effectiviteit van CoronaMelder.

In de Tweede Kamer is door het lid Tielen (VVD) eerder gevraagd om nader te onderzoeken wat toekomstige mogelijkheden van de inzet van CoronaMelder binnen de langetermijnstrategie zijn, waarbij er een focus is op eigen verantwoordelijkheid. De Taskforces DOBC en Gedragswetenschappen hebben hier gezamenlijk over geadviseerd dat herintroductie van CoronaMelder met zelftesten niet zinvol en proportioneel is uitgaande van de beleidsvoornemens ten aanzien van (zelf-)testen en quarantaine, zoals geformuleerd in de kamerbrieven van 1 april⁴ en 13 juni jl.⁵. U heeft op basis van dit advies besloten dat de app niet wordt doorontwikkeld en heeft de TK hierover geïnformeerd in de verzamelbrief COVID-19 van 4 juli 2022⁶. Door o.a. lid Tielen is tevens een motie ingediend en aangenomen die stelt dat gedurende de zomer van 2022 digitale ondersteuningsmiddelen beschikbaar moeten zijn⁷.

Onze inschatting is dat het parlement steeds kritischer zal worden t.a.v. nieuwe verlengingen van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

Gebruikers zullen CoronaMelder van hun telefoon verwijderen (voor zover dat niet al is gebeurd). Bij hernieuwde activatie is een publiekscampagne noodzakelijk om de adoptie weer op een hoog niveau te krijgen.

c. *Financiële en personele gevolgen*

Vanzelfsprekend is het ontmantelen van CoronaMelder financieel dan het alternatief. Met het uitzetten van CoronaMelder per 10 oktober 2022 wordt namelijk € 535.000 bespaard ten opzichte van het uitzetten van CoronaMelder per 1 maart 2023. Bij beide keuze-opties dient rekening gehouden te worden met het tijdig opzeggen van de dienstverlening van hostingpartij Prolocation, zodoende onrechtmatigheid te voorkomen. Er is momenteel budget om CoronaMelder tot 31 december 2023 in de lucht te houden.

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1834.

⁵ Kamerstukken 2021/22, 25 295, nr. 1883.

⁶ Kamerstukken 2021/22, 25 295, nr. 1927.

⁷ Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1890.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Voor de inzet van CoronaMelder is een wettelijke basis vereist. De huidige verlenging van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 geldt tot 10 oktober 2022. Als u de mogelijkheid wilt behouden CoronaMelder in het najaar weer aan te zetten, zal deze wet nog een keer verlengd moeten worden, tot 10 januari 2023. Herintroductie in het voorjaar vraagt dan om een verdere verlenging tot 10 april 2023. Hoewel verlenging juridisch mogelijk is, zal de onderbouwing van de noodzaak daarvan wel lastig worden. Naar verwachting zal in iedere geval de Eerste Kamer daar kritisch over zijn.

Datum

15 juli 2022

Kenmerk

3404647-1033180-DIC10

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Nota is afgestemd met PDCV, WJZ en FEZ.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

Tijdens de parlementaire behandeling van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 is toegezegd dat de inzet van CoronaMelder zal worden beëindigd als de app niet effectief blijkt.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In deze nota zijn alle tot personen herleidbare gegevens op ambtelijk niveau onleesbaar gemaakt.